

Nr 374

Av herr Hedin m. fl., *angående vidareutbildning av präster vid sjukhusen.*

(Lika lydande med motion nr 302 i Första kammaren)

I proposition 67/1958 »Angående ordnandet av den andliga vården vid sjukhusen» framhåller statsrådet med rätta betydelsen av den enskilda själavården i sjukhusprästens arbete. Den undersökning angående patienternas inställning till sjukhusprästens arbete, som gjordes av sakkunniga för ordnande av den andliga vården vid sjukhusen (SOU 1949: 53), visade att 64 % av 870 tillfrågade patienter önskade samtal med sjukhusprästen. Endast 17 % var negativa och 19 % lämnade frågan obesvarad. Det måste anses självklart att de som uttalat denna önskan också bör få den realiserad, men det är av vikt — inom den andliga vården likaväl som inom den somatiska — att de vårdmöjligheter som finns är så goda som möjligt. Den andliga vården på sjukhus skiljer sig markant från vad som kan komma i fråga vid långvarig sjukdom i hemmen eller vid vården om friska. I samband med en akut sjukdom kommer många problem upp av särskilt slag och det krävs erfarenhet och omdöme för att kunna möta dessa problem så att patientens allmänna situation blir den bästa tänkbara för hälsans återvinnande. Att detta är en grannlaga uppgift, som kräver förtrogenhet med sjukhusets speciella miljö liksom också med den sjukes speciella möjligheter säger sig självt.

Från och med den 1 januari 1962 gäller en ny ordning för den andliga vården vid våra sjukhus. Enligt denna skall församlingsprästerna inom de församlingar, där sjukhusen är belägna svara för den andliga vården vid sjukhusen. Tidigare var sjukhusprästen anställd av sjukhushuvudmannen. Genom ansökningsförfarande hade huvudmannen möjlighet att få den mest lämpliga till tjänsten. Den nya ordningen medför att ett stort antal präster — i princip vilken präst som helst — plötsligt kan komma att få ansvar för denna vård. Därmed ställes han inför uppgifter av speciell natur. Detta kräver att han ges tillfälle till en särskild utbildning. Någon specialutbildning för denna form av andlig vård har den svenske prästen — i motsats till på många håll i utlandet — knappast fått i de studier som föregår prästexamen. Enligt 1955 års beslut ges nu en s. k. förberedande kurs i psykologi på 18 timmar och i psykiatri på 12 timmar i praktiken. Även denna utbildning, som närmast är avsedd för själavård bland friska, har i dagens läge endast

kommit de allra yngsta prästerna till del. Det skulle vara önskvärt att prästutbildningen i framtiden kommer att utformas med hänsyn till att den andliga vården vid sjukhusen är att betrakta som en normal arbetsuppgift för den svenske prästen. Innan detta har skett måste man räkna med att uppgifterna kommer att skötas av ett stort antal präster som saknar utbildning och erfarenhet från detta område. Det synes därför vara nödvändigt att det tills vidare ordnas med kompletterande utbildning för dessa präster.

År 1960 tillsatte Diakonistyrelsen m. fl. en kommitté med uppgift att försöka ordna en kompletterande utbildning för präster vid sjukhusen. Utbildningen beräknas enligt utredningen omfatta fyra etapper, en allmän orientering under 4—5 dagar, en tid för självstudium kompletterad med seminarieövningar under ca ett års tid med 50 föreläsningstimmar, en avslutande längre teoretisk kurs om 180 timmar samt slutligen praktisk tjänstgöring på sjukhus under minst 14 dagar. Den teoretiska delen av utbildningen skulle anförtros fackmän bland läkare och psykologer knutna till S:t Lukasstiftelsen. Utbildningen beräknas stå öppen för dem som avlagt prästexamen. Jämväl själavårdare icke tillhörande svenska kyrkan och med erforderlig kompetens skall äga rätt deltaga i kursen.

En första utbildningskurs har under 1961 påbörjats med hjälp av olika engångsanslag och bidrag från vederbörande församlingar. Bl. a. ställde statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet den 30 juni 1961 ett engångsanslag om 10 000 kr. till Diakonistyrelsens förfogande från reservationsanslaget för extra utgifter. Den första utbildningskursen har rönt ett stort intresse med ett 60-tal anmälda till orienteringskursen. Av främst ekonomiska skäl torde den emellertid ej kunna genomföras i beräknad omfattning.

Enligt den ekonomiska kalkyl som uppgjorts av den tidigare omnämnda utredningen i april 1960 skulle kostnaden för hela utbildningen omfattande 30 elever uppgå till 86 000 kronor. I denna summa ingår deltagares resekostnader och traktamentsersättningar för den teoretiska utbildningen med 48 000 kronor. Det synes rimligt att dessa kostnader får belasta vederbörande församlingar eller anskaffas på annat sätt.

Under sådant förhållande skulle för genomförande av en ny kurs erfordras ett belopp av ca 40 000 kronor, vilken summa ärkebiskopen den 16 november 1960 begärde som anslag ur kyrkofonden.

Enligt kammarkollegiets yttrande i anslutning till denna framställning borde kyrkofonden ej användas för här begärt anslag, då det hade karaktär av utbildningskostnader. Enligt vår mening borde det ej föreligga hinder att använda kyrkofondmedel för en åtgärd som är ägnad att ge prästerna bättre möjligheter att utöva en viss del av de direkt församlingsvårdande uppgifterna. Vi vill därför föreslå att till biskopsmötets förfogande ställes ett belopp av 40 000 kr ur kyrkofonden att användas till utbildningskurs

för sjukhuspräster. Det får därefter ankomma på biskopsmötet att på lämpligt sätt anordna utbildningen, rikskyrkligt eller lokalt.

Under hänvisning till vad vi här har anfört hemställes,

att riksdagen måtte av kyrkofondmedel anvisa 40 000 kronor att ställas till biskopsmötets förfogande för vidareutbildning av präster och andra själavårdare verksamma inom den andliga vården vid sjukhusen.

Stockholm den 25 januari 1962

Carl Eric Hedin

Gunnar Gustafsson

Eric Nelander

Erik Larsson
i Norderön

Bengt Börjesson
i Falköping

David Svenungsson

Ake Zetterberg

Yngve Hamrin

Erik Magnusson
i Tumbult

Lisa Johansson

Thorvald Källstad

Gunnar Larsson
i Luttra

Hans Nordgren
